

Штучний інтелект на філологічному факультеті: Аналіз реалій та перспектив

Досвід 119 студентів: опитування проводилося у
травні 2026 року.

Нова прагматична реальність

98.3%

Тотальна
інтеграція.

98.3% студентів використовують ШІ. Це вже не експеримент, а базова реальність.

95.8%

Критичне
сприйняття.

95.8% перевіряють отриману інформацію. ШІ — це асистент, а не оракул.

85.7%

Запит на
легалізацію.

85.7% студентів хочуть запровадження офіційного курсу з ШІ-грамотності.

Ера ШІ вже настала, але з чіткими межами

98.3%

підтверджують
використання ШІ у
навчанні (лише 1.7% не
використовують).

Чи допустиме використання ШІ?

83.2%: Так, але з
певними обмеженнями

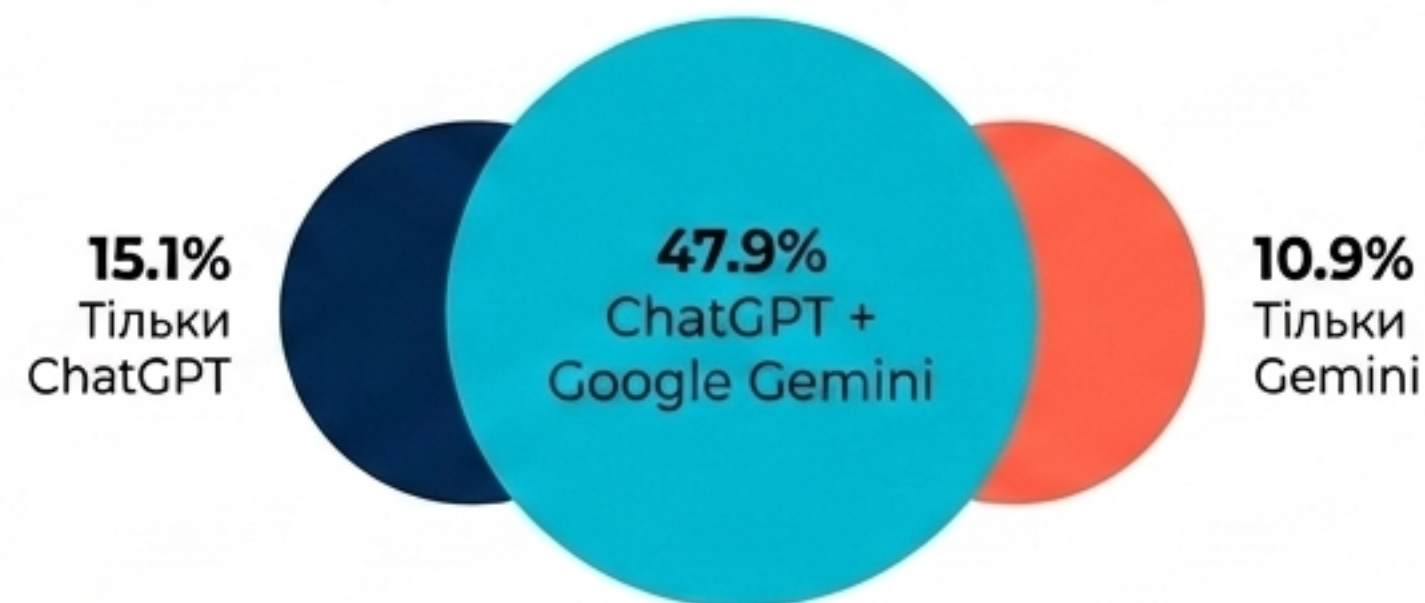
13.4%: Так, без
обмежень

3.4%:
Ні

Ключовий висновок: Студенти не прагнуть анархії. Переважна більшість самотійно декларує потребу у правилах та обмеженнях.

Інструментарій та ритм використання

Абсолютна домінанта екосистем:
комбіноване використання.

79%

почуваються впевнено у використанні ШІ (44.5% достатньо впевнено, 34.5% на базовому рівні, 19.3% дуже впевнено).

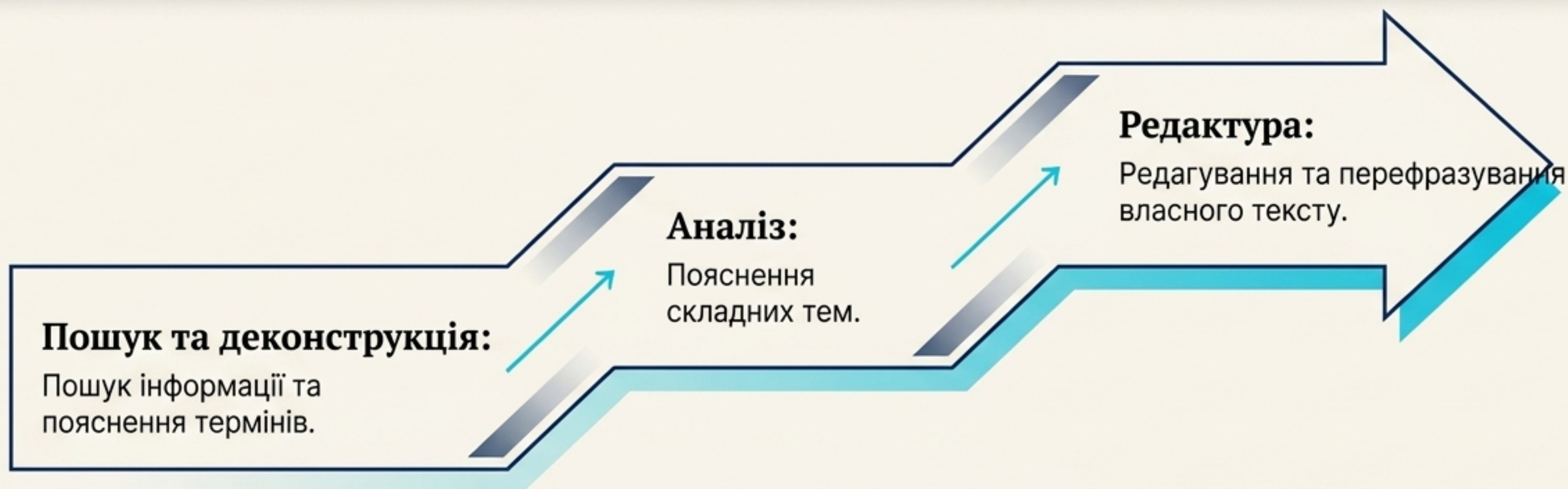
ШІ як пояснювач, а не заміник мислення

78.2%

зазначають, що ШІ допомагає краще розуміти навчальний матеріал.

78.9%

вважають, що ШІ покращує їхнє навчання загалом (57.1% скоріше покращує, 21.8% значно покращує).

Парадокс довіри: Скептицизм формує відповідальність

Сприйняття

лише частково довіряють відповідям ШІ.

(13.4% скоріше не довіряють, 5.0% не довіряють, і лише 0.8% довіряють повністю)

Дія

перевіряють згенеровану інформацію

З них 59.7% роблять це завжди, а 36.1% — часто.

Синтез: Відсутність сліпої довіри є найсильнішим запобіжником академічної деградації. Студенти ставляться до ШІ не як до безпомилкового автора, а як до чернетки, що потребує фактчекінгу.

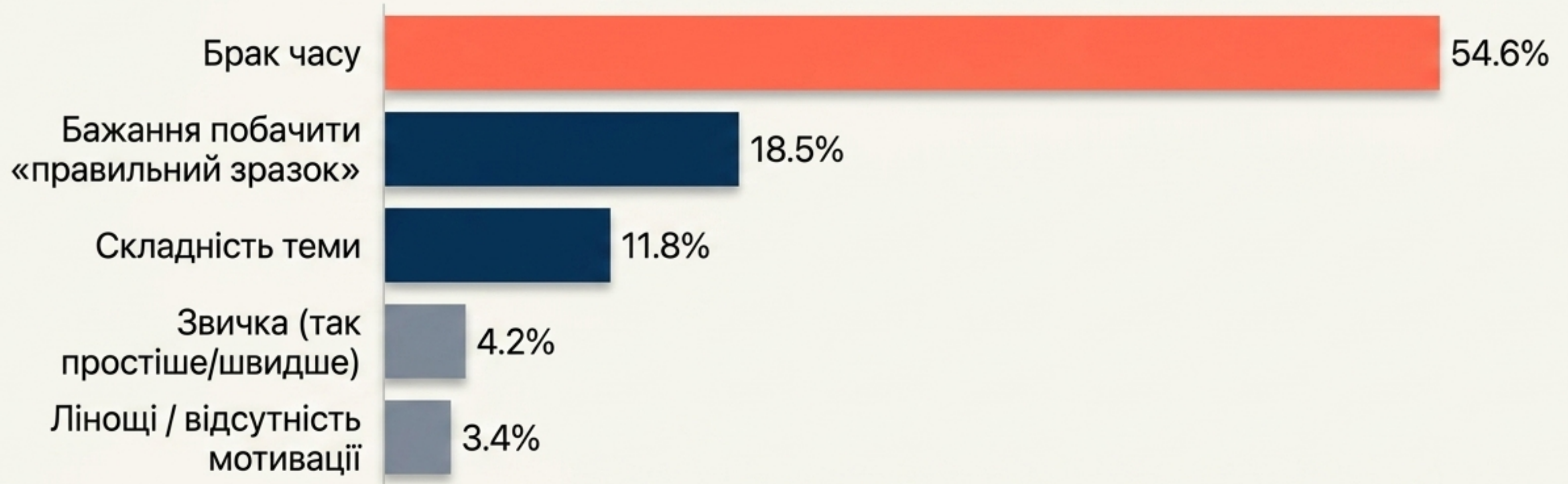
Деконструкція міфу про «лінивого студента»

Категорія ризику	Ніколи / Рідко (Низький ризик)	Іноді / Часто (Високий ризик)
Нерозуміння (Не можу пояснити відповідь своїми словами)	86.5%	13.4%
Лінощі (Зробив би сам, але було лінь)	78.1%	21.8%
ШІ замість власного розуму (Використовую, коли знаю як зробити сам)	74.0%	26.1%
Уникнення навчання (Відчуття, що я обходжу навчання)	63.8%	36.1%

Ключовий інсайт: Систематична інтелектуальна лінь — це виняток, а не правило. Більшість зберігає когнітивний контроль над завданням.

Системна проблема: Брак часу, а не мотивації

Що провокує зловживання ШІ?

Примітка: Коли студенти зловживають ШІ, це є симптомом перевантаженості навчальною програмою, а не дефектом їхньої академічної етики.

Сіра зона академічної доброчесності

Етика:

77.3%

вважають, що чи є ШІ недоброчесністю — «залежить від ситуації». (Лише 5.9% бачать це як однозначне порушення).

Психологія:

- **28.6%** не відчують дискомфорту взагалі
- **34.5%** відчують провину рідко
- **23.5%** ніколи не замислювалися

Висновок: Студенти чітко розрізняють «брейнштормінг / пошук ідей» та «гост-райтинг». Їм не соромно за використання інструменту, якщо він не підміняє їхню власну експертизу.

Інституційний вакуум та криза прозорості

Студентська (Не)прозорість

60.5%

повідомляють викладачам про використання ШІ лише іноді.

20.2%

ніколи не повідомляють.

19.3%

повідомляють завжди.

Фрагментована позиція викладачів (очима студентів)

36.1%

— Заохочують як сучасний інструмент.

27.7%

— Не мають чіткої позиції або мовчать.

18.5%

— Забороняють під загрозою санкцій.

17.6%

— Заплющують очі, але офіційно не схвалюють.

Синтез: Студенти приховують використання ШІ, оскільки правила гри розмиті. Фрагментація викладацьких підходів створює недовіру.

«Прийняти, а не заперечувати»: Голос студентства

«Світ рухається і заборона ніколи не призведе до результату. Варто прийняти використання ШІ, а не заперечувати його під приводом академічної доброчесності».

— Про політику

«Якщо мета — завалювати завданнями на тонни тексту, то ШІ не уникнути. Але якщо мета — розвинути мислення, будуйте завдання, спрямовані на аналіз інформації».

— Про дизайн завдань

«Добре було б, щоб студентів навчали з розумом користуватися ШІ... Можна давати творчі завдання, адже створювати промпти — є корисною навичкою».

— Про навчальну програму

Мандат на AI-грамотність

63.9%: Як вибіркову дисципліну.

21.8%: Як обов'язковий елемент програми.

(Лише 6.7% вважають, що це відволікає від класичної освіти).

85.7%

студентів підтримують запровадження офіційного курсу «**Штучний інтелект у наукових дослідженнях**».

Ключовий висновок: Студенти самі просять навчити їх фактчекінгу, створенню промптів та етичному ресьорчу. Це унікальне вікно можливостей для факультету стати лідером інновацій.

Від контролю до інтеграції: Три нові фокуси для факультету

Крок 1: Експериментувати та тестувати

Давати завдання, пов'язані з використанням ШІ, пояснювати різницю між його етичним та неетичним використанням.

Крок 2: Підвищувати кваліфікацію

Запустити програму професійного розвитку для викладачів: воркшопи з інтеграції ШІ в навчальний процес, оновлення силябусів та переосмислення методів оцінювання.

Крок 3: Готувати до майбутнього

Інтегрувати розвиток навичок 'AI-грамотності' в усі навчальні програми, зосереджуючись на критичному мисленні, етичному використанні та адаптації до ринку праці.